

## POSTANOWIENIE

Dnia 3 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2025 r. na posiedzeniu bez udziału stron

**w sprawie A. B.**

wniosku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 lutego 2025 r.

o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,

na podstawie art. 37 k.p.k.

**postanowił**

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w  
Krakowie**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 lutego 2025 r., sygn. akt II AKa 54/25, Sąd Apelacyjny w Katowicach wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu podnosząc, że przemawia za tym wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości. We wniosku wskazano, że Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej wyrokiem z dnia 18 października 2024 r., sygn. akt III Ko 215/23, na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach - na rzecz wnioskodawcy A. B., kwotę 131.035,84 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty uprawomocnienia się wyroku, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą ze stosowania względem niego w okresie od 22 sierpnia 2018 r. do dnia 11 kwietnia 2019 r. niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w

postępowaniu Prokuratury Rejonowej w Żywcu o sygn. akt PR [...], a następnie w postępowaniu Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej o sygn. akt III K 173/18 (w pozostałym dalej idącym zakresie Sąd oddalił żądanie).

Apelację od tego wyroku wywiódł pełnomocnik wnioskodawcy, zaś w odpowiedzi na apelację Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach wniósł o jej oddalenie. Jak to określił wnioskujący Sąd – „W tej sytuacji, gdy sędziowie Sądu Apelacyjnego w Katowicach rozpoznawaliby środek odwoławczy wniesiony *de facto* przeciwko Prezesowi ich Sądu, sprawującego wewnętrzny nadzór administracyjny w tym Sądzie, a niewątpliwie będącego bezpośrednio zainteresowanym jako organ formalnie reprezentujący Skarb Państwa w tym, aby już zasądzona kwota nie uległa zwiększeniu, (...) u postronnego obserwatora mogłyby powstać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności i obiektywizmu Sądu właściwego”.

W przekonaniu wnioskującego Sądu, dobro wymiaru sprawiedliwości uzasadnia wniosek o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wniosek Sądu Apelacyjnego w Katowicach zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić tylko wtedy, gdy realnie występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Instytucja tzw. właściwości z delegacji stosowana może być w sytuacjach gdy szczególne i nadzwyczajne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości mogą przemawiać za taką koniecznością. Należą do nich okoliczności, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania tej sprawy w sposób obiektywny. Uwzględniając całokształt okoliczności przedstawionych szczegółowo przez wnioskującego Sąd trzeba stwierdzić, że stanowią one dostateczną argumentację do uwzględnienia wniosku w trybie art. 37 k.p.k. Należy przyjąć, że w przedmiotowej sprawie występują wyjątkowe okoliczności, które powodują, iż rozpoznawanie sprawy w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach nie służyłoby dobru wymiaru sprawiedliwości.

Zgodnie z art. 554 § 2a i 2b k.p.k. stroną postępowania o zadośćuczynienie i odszkodowanie jest m.in. Skarb Państwa. W tej sprawie organem reprezentującym Skarb Państwa jest Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach. W orzecznictwie przyjmuje się, że w takiej sytuacji, niezależnie od zasadności zapatrywań obserwatorów wymiaru sprawiedliwości na jego funkcjonowanie, celowe jest przekazanie rozpoznania apelacji innemu sądowi. To, że Sąd Apelacyjny w Katowicach rozpoznawałby środek odwoławczy wniesiony w niniejszej sprawie, w której stroną przeciwną wobec wnioskodawcy reprezentuje Prezes tego Sądu, u postronnego obserwatora mogłyby uzasadniać wątpliwości co do bezstronności i obiektywizmu. Jest faktem, że sporną jest w orzecznictwie kwestia, czy w sprawach o odszkodowanie lub zadośćuczynienie w trybie przepisów Rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego ma odpowiednie zastosowanie art. 44<sup>2</sup> k.p.c. Jednakże w ocenie Sądu Najwyższego, za podstawę prawną przekazania niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu należało przyjąć art. 37 k.p.k., a zatem nie ma potrzeby odnosić się w tym przedmiocie.

W realiach niniejszej sprawy niewątpliwie występują podstawy do zastosowania powyższej regulacji tak dla zapewnienia optymalnych warunków orzekania, jak i dla wykluczenia potencjalnych spekulacji, że to pozamerytoryczne okoliczności mogłyby wywrzeć wpływ na treść rozstrzygnięcia o zasadności bądź niezasadności apelacji. Obliguje to do sięgnięcia po wyjątkową instytucję, o jakiej mowa w art. 37 k.p.k., skoro postępowanie powinno toczyć się w warunkach, w których prawidłowość orzekania nie będzie wzbudzała, także w społecznym odczuciu, wątpliwości i zastrzeżeń, co do bezstronności procedowania i rozstrzygania w danej sprawie (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 kwietnia 2010 r., IV KO 36/10, OSNwSK 2010, Nr 1, poz. 715; z dnia 7 października 2004 r., V KO 58/04, LEX nr 186473*).

Implikacją tego stanowiska było przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie.

[J.J.]

[r.g.]

